

RECTOROLOGI D'ALBINYANA

MANUEL BOFARULL I TERRADES

En aquest treball hem recopilat els capellans d'Albinyana, de l'antiquíssima església posada sota l'advocació de Sant Bartomeu, i, més cap aquí, de la tinència de les Peces. D'alguns d'ells sabem només el seu nom i la data aproximada en què ocuparen el càrrec. D'altres, en podem explicar més coses, un xic ajustades a l'espai del qual disposem. Trobem els seus noms ja a la primera meitat del segle XIII al Cartulari de Sant Cugat del Vallès, segueixen a les Santes Visites, als fogatges del segle XVI i, des de començament del segle XVII, als llibres de la parròquia.

Nosaltres, en aquest treball, hem fet el que hem pogut. Creiem de justícia recordar aquests homes, la majoria pobres i esforçats, que, amb paraules de Salvador Espriu, "visqueren per salvar-nos els mots, per retornar-nos el nom de cada cosa, perquè seguíssim el recte camí d'accés al ple domini de la terra."

RECTOROLOGI D'ALBINYANA

A MANERA DE PRÒLEG

Per a la confecció d'aquest treball hem fet servir principalment els papers guardats a l'arxiu parroquial d'Albinyana, els més antics del qual daten de començament del segle XVII. Dels tres llibres bàsics — Baptismes, Desposoris i Òbits—, el de casaments s'inicia el 1622; els altres dos arrenquen de desembre del 1808 el de bateigs i d'abril del 1809 el d'enterraments.

Per a moltes de les dades anteriors a aquest temps hem furgat a l'Arxiu Diocesà de Barcelona, ja que Albinyana pertangué a aquell bisbat fins a l'any 1957. Els llibres de Visites Pastorals es remunten a l'any 1303; són en llatí i en lletra gòtica des del començament fins al 1600, i a partir d'aquest moment s'hi intercalen fragments en català i la cal·ligrafia és més entenedora. Com que un servidor no sap llatí i tampoc no és entès en paleografia, no he tret gaire profit d'aquestes consultes. I per cert que, pel que fa a Albinyana, trobem, l'any 1366, per exemple, dues pàgines de lletra ben clara, i tres pàgines de bella cal·ligrafia el 1421 i el 1443, tot en bona tinta negríssima.

Altres noms de rectors són extrets de papers diversos, que en cada cas expliquem.

Entre algun rector i el següent es produeix de vegades un lapsus de molts anys —del 1309 salten al 1341, d'aquí al 1366, del 1382 al 1414,

del 1443 al 1504— fins que enllacem ja amb els registres parroquials. Ens sembla que és molt difícil omplir aquestes llacunes.

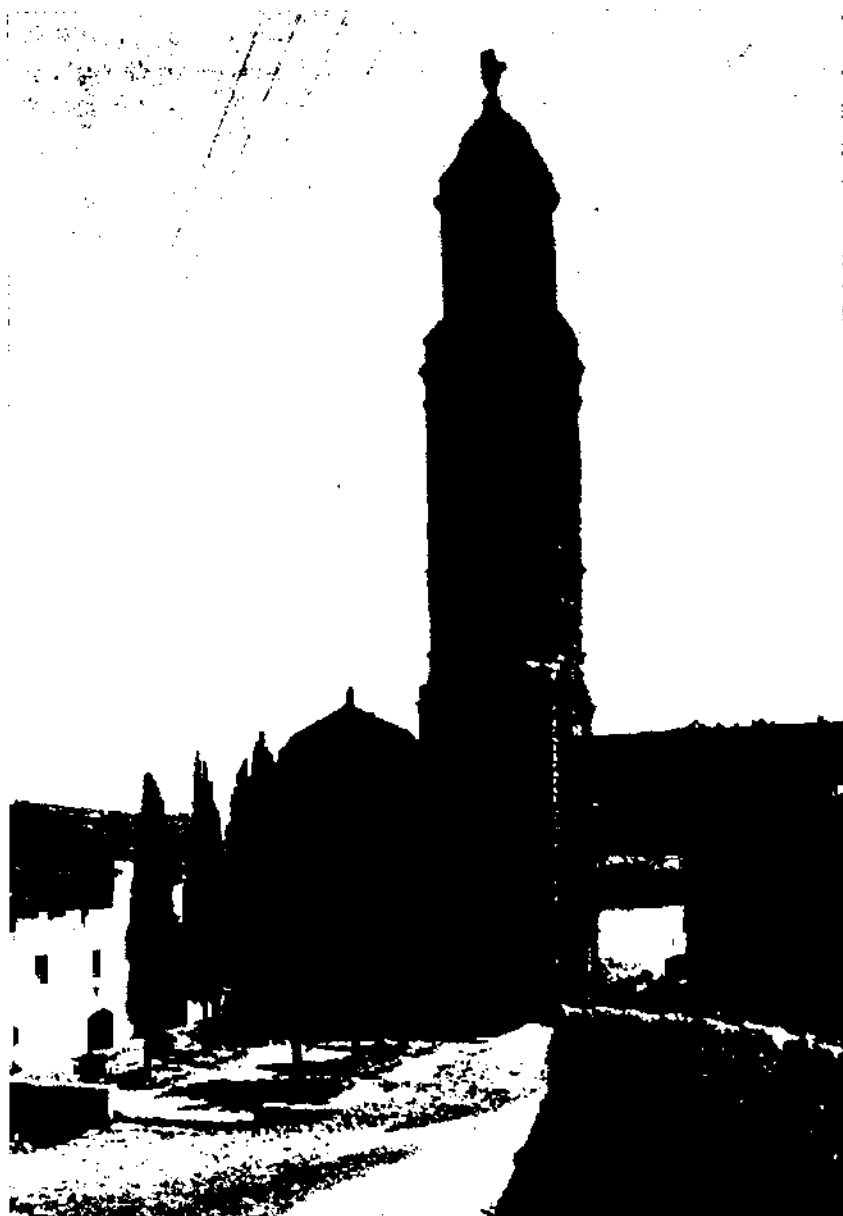
L'església d'Albinyana surt documentada per primera vegada al Cartulari de Sant Cugat del Vallès el 5/11/1040, quan l'abat Guitard estableix a benefici de Bernat Oleguer el castell d'aquell indret i afegeix, entre d'altres condicions, que l'abat es reservava l'**elecció del sacerdot de l'església del castell**. En document d'1/12/1098, de la mateixa font, es fa referència al "castell d'Albinyana, amb la seva església". L'advocació d'aquest temple ens és revelada el 15/2/1120, en una confirmació del papa Calixte II: "... i **Sant Bartomeu d'Albinyana**, amb el seu castell..."

Encara que estrictament no li pertoqui figurar en aquesta relació, ens plau anotar el nom de **Francesc d'Albinyana**, que trobem a Poblet com a monjo (Agustí Altisent: *Història de Poblet*. Abadia de Poblet, 1974, pp. 278 i 318). Per carta de 18/6/1359 el rei Pere el Cerimoniós s'adreça a l'abat Eixamús, d'aquell cenobi, i li comunica que, per mitjà de Francesc d'Albinyana, monjo de Poblet, envia al monestir un exemplar català, en pergamí, de les "Cròniques dels reys de Aragó e contes de Barcelona". Altra volta s'al·ludeix a aquest monjo, el 3/9/1370, en signar-se contracte amb el mestre Cascalls, "de Lleyda, mestre de Ymages", per fer una doble representació escultòrica de Jaume I i d'Alfons el Cast. L'autor de l'esmentada *Història de Poblet*, consultat per nosaltres, ens explica que és impossible saber el cognom d'aquest monjo albinyanenc.

RECTOROLOGI

Gener d'Albinyana (1207) (?)

Aquest nom figura al Cartoral de Sant Cugat, al peu d'un document de 18/5/1207. Es tracta de la venda que Ramona i el seu espòs Guillem Sunyer fan a Berenguer, abat de Sant Cugat, per 110 sous, d'una terra que tenen al terme d'Albinyana, al lloc dit Tomoví. Aquesta transacció és signada, entre d'altres, per un **Gener de Albinana**, que, encara que no hi consti, ens plau suposar que era llavors el capellà —els Gener són antiquíssims al terme—; més avall signa Berenguer, prevere dels Calders.

Església d'Albinyana, amb l'àngel antic al capdamunt. El campanar ja ha estat arrebossat, però el Sagrat és encara sense empedrar.

A. de Vallmoll (1240)

Al Cartulari, amb data de 8/6/1240, trobem un document signat per Bertran de Sarrià i Bernat de Santa Oliva sobre unes terres dels termes d'Albinyana i de Bonastre.

Entre els que subscriuen com a testimonis llegim: Gassó (*Gazo*), clergue de Bonastre (*Alastro*); A. de Vallmoll, clergue d'Albinyana (*A. de Valmol, clerico de Albiniana*); *Cutina*, batlle (*baiulus*) d'Albinyana, i Berenguer, clergue de la Bisbal. Pensem que aquest Vallmoll no es refereix al poble de l'Alt Camp, sinó a un indret del terme de Vilafranca.

Dalmau (1303-1309)

El trobem a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, a *Monacales*, vol. I, núm. 1.237, de l'any 1562, sota el títol "Traslado del proceso seguido por el abad y la villa del Vendrell" —plec de més de 200 folis, o sigui, unes 400 pàgines—, a la pàgina 209: "... Reverendo Dalmacy de dicta Villa de Albinyana..." Consta la data de 9/6/1303. Aquest mateix nom surt en una visita pastoral del 1309.

Guillem Vilella (1341) (?)

En l'anotació de la visita d'aquest any trobem junts Albinyana i Bonastre. Mentre l'epigrafiat sembla ser el rector d'Albinyana, Tomàs Durall és el de Bonastre. Són esmentats, com a feligresos, a Bonastre, "Petrus Natalis" i a Albinyana, Bartomeu Urgell.

Guillem Busquets (1366-1382)

A la visita del 1366, feta pel juny, trobem aquest rector, llatinitzat "Busquetis"; es parla de Bartomeu i Jaume Urgell. A la del 1378, no hi consta el nom del rector. El retrobem el 15/9/1382. És il·legible el nom que figura a la visita del 1404, novembre.

Al procés indicat en parlar del rector Dalmau, surt també esmentat: "... testi G. Busquetis rectoris castri Albiniana...", el 1370.

Antoni Ferrer (1414)

El 5 de juliol d'aquest any es fa la visita a "l'església parroquial de Sant Bartomeu del castell d'Albinyana". El rector va anotar en llatí: "Anthonius ferrary".

Ramon Guasch (1421)

En la visita d'aquest any —16 de juliol— llegim que és rector "el discret Raimundus Guasch". Són visitats els altars de Sant Bartomeu, el tabernacle, els sants olis, els corporals, el llibre de missa, l'epistolari, els evangelis, el psalteri, les casulles, els ornaments...

Jaume Rossell (1425)

El 20 de juliol es fa la visita i el nom i cognom del rector són llatinitzats: "Jacoby Roseylo".

Francesc Gramatge (1438-1443)

Se celebrà la visita el 24/11/1438. El nom d'aquest rector —en llatí: "Franciscus Gramatge"— el trobem també, al mateix temps, a Sant Vicenç de Calders; no sabem si es tracta d'una sola persona o si és un parent seu d'igual nom i cognom. Rep una altra visita l'any 1443.

Joan Cendra (1504-1513)

En l'anotació de la visita del 1492 el nom del rector és il·legible, i a la del 1497 no hi figura. El 26/10/1504 trobem el "discretus Joannes Sendre presbiter"; és esmentada la capella de Sant Jaume. Al desembre del 1508 la nota és ben detallada, espaiada i escrita amb bona lletra i excel·lent tinta. Com a titulars, i a mena de capítols, llegim: "Altare maius", "Fontes baptismale", "Sacra vasa", "Libros", "Cercos et lampades", "Campanas", "Fabrica dicte Eccle." i "Fabrica domus dicte Eccl." Rep altres visites pel maig del 1511 i l'11/10/1513.

Vitrall damunt l'entrada de l'església d'Albinyana, amb els dos patrons: Sant Bartomeu, festa major grossa, i la Mare de Déu del Carme, festa major petita.

Jaume Teixidor (1515)

A l'Arxiu de la Corona d'Aragó, s'hi guarda un fogatge fet l'any de l'epígraf. Els 19 focs que hi ha enregistrats vénen encapçalats per "mossèn Jaume Texidor, vicari", a qui segueix el batlle, Bartomeu Canyelles.

Martí Rafaló (?) (1522)

A la visita del 13 d'octubre d'aquest any el rector és anotat així: "Martinus Rafallo". A més de la imatge de Sant Bartomeu, són esmentats els altars de Sant Jaume i dels Sants Cosme i Damià.

Jaume Calvell (1552)

Visita feta el 16 d'octubre. Anomena els altars que hem anotat i fa referència a dos calzes amb les seves patenes, de plata.

Antoni Rodon (1553-1555)

Troblem aquest nom—escrit, però, "Redon"—en el fogatge de l'any 1553, conservat a l'Arxiu de la Corona d'Aragó. Tenia llavors Albinyana 22 focs. El 20/6/1555 hi ha santa visita.

Francesc Rossell (1562-1566)

És anotat a les visites de juny del 1562 i de 26/9/1566. A més dels altars de Sant Jaume i dels Sants Cosme i Damià, es parla del "altare beate Marie".

Pere Nin (1574-1597)

Aquest "Petrus Nin" comença a la visita del 1574 i segueix a les de 20/10/1581, 1584, 1586, 15/10/1588, 8/11/1592, 1593, 1594, 1595, 1596 i 8/10/1597. Aquests anys són especialment abundosos en cognoms de

la comarca lligats al clergat; així, un Jaume Fontanilles és a Bonastre, un Magí Perera a la Bisbal, un Jaume Marrugat a Sant Jaume, un Antoni Albinyana al priorat de Santa Oliva...

Gervasi Perdiquer (1600-1617)

Durant l'estada d'aquest rector es fan quatre santes visites: el 8/11/1600, el 26/9/1601, el 1607 i el 15/1/1617. En l'acta de la primera hi ha una mena d'inventari dels vasos sagrats i dels ornaments de l'església; entre d'altres, hi trobem: una custòdia de plata amb una creu; una creu de plata; una veracreu de plata; dues creus de plata; dos calzes de plata amb les seves patenes; dues corones de plata, "la una gran y l'altra xica"; una caixeta per a tenir les crismeres de plata; onze bancs... A la visita del 1607 mana que els obrers o sagristans facin dues estovalles "de la grandaria de la ara del sagrari", que comprin "una capseta de plata per infundir la aygua en la administració del Sagrament del baptisme..." A més, que "en lo mig del altar major posen una figura de X^e crucificat que de continuo hi siga..." A la visita del 1617 es mana que "compre una ara per lo altar de nostra senyora del Roser". Anomena els següents altars: Mare de Déu del Roser, Santa Maria, Sants Cosme i Damià, i Sant Sebastià.

Totes les dades anteriors són extretes dels llibres de la Santa Visita. A la rectoria d'Albinyana hem trobat el nom d'aquest rector en un paper gairebé il·legible que fa referència a uns capítols matrimonials.

Joan Milà (1622-1626)

En el primer llibre de Desposoris trobem l'any 1622 com a segura estada d'aquest capellà a Albinyana; ignorem, però, si ja feia temps que hi residia. Aquest sacerdot comença, doncs, el primer llibre de Desposoris i també un llibre d'Aniversaris, del qual resten uns fulls en molt mal estat. El primer desposori del qual hi ha constància se celebrà el 7/8/1622.

Durant aquests anys comença una qüestió que rebentarà en un llastimós plet al cap de dos segles. Es tracta d'un document —que no hem trobat, però sí transcrit l'any 1802— pel qual Francesc d'Erill, abat

de Sant Cugat i senyor de la baronia del Vendrell, diu: "... per quant sia just quel Rnt. Joan Milà... se li dona aygua pera regar lhort de dita Rectoria no solament ab igualtat ab los demes Parroquians, sino ab alguna aventatge per lo respecte que a la Persona y offici se li deu. Per tant ab tenor de las presents li donem llicencia que puga tots los dilluns de las semanas desde las dotze al mitj dia fins a la mitja nit regar lhort que en dita Rectoria te, no gastant laygua per altra cosa, ni sentli permes poderla prestar a ningú. Y per quan aquestas horas estan en altres repartidas, manam al Batlle y Jurats de dita vila la refassa als que tocara repartint lo demes temps ab la igualtat acostumada, manantlos ab pena de sinquanta lliuras aplicadas a nostres cofres lo present manament faddan tenir y observar, y observen ab tota puntualitat..."

Nicolau Rajadell (1627-1630)

Al llibre de Desposoris ens explica d'on ve i en quina data: "Vuy al 5 del mes de Janer del any del 1627, jo, Nicolau Rajadell, beneficiat en la Iglesia parroquial de la vila de Igualada, bisbat de Vich... he pres posició de la Rectoria... de Albinyana..."

Aquest rector signa per darrera vegada el 24/3/1630.

A la façana sud de l'església d'Albinyana hi ha una finestra, avui tapada, en la llinda de la qual és esmentat el rector Pere Màrtir Gibert i Nin, de l'any 1723.

Miquel Miró (1635-1640)

Al llibre de Desposoris, al cap de cinc anys de la darrera anotació de l'anterior, llegim: "Vuy que comptan als 8 de maig 1635 jo Miquel Miró batxiller en drets y Rector de la Iglesia Parroquial de Sant Barthomeu del lloch y terme de Albinyana, bisbat de Barcelona, comensará a sentar en lo present llibre los desposoris y matrimonis que de aquí al davant se publicarán ys celebrarán en la present parroquia..." L'última signatura és de "30 del sobredit mes de Janer de dit MDCXXX".

Ramon Esteve (1641-1652)

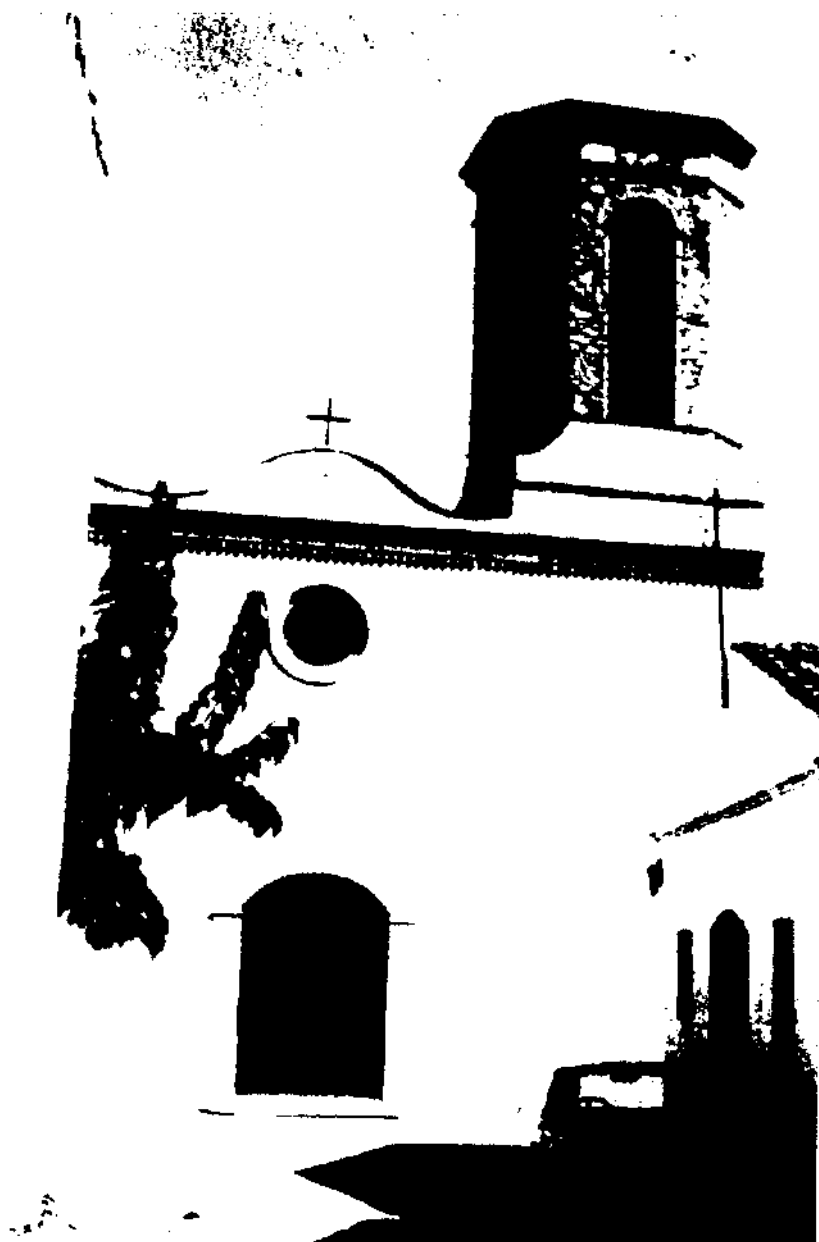
Aquest capellà, que s'escriu "Steua", signa al llibre primer de Desposoris la seva estrena: "Vuy que conta als (en blanc) de Juny de 1641 ha pressa posesió de esta Rectoria..." I acaba el 13/2/1652.

Pere Robert (1653-1689)

De vegades escriu "Rubert". Comença l'1/5/1653 i acaba el 21/3/1689. Aquest rector pogué fer copioses anotacions al llibre d'Aniversaris estrenat per mossèn Milà. Així sabem que "als setze del mes de Agost tots anys se celebra festa a Sant Roch confessor ab completas la vigilia, professó y missa solene, perque son estats deslliurats de pesta, per dita promesa... per dits oficis donan y pagan los obrers de diners dita Iglesia al Rnt. Rector deu sous..."

I també "... missas les quals se dihuen de Conrreus, y se han de celebrar en lo mes de Maig, y per quiscuna donen un cortá de blat en lo mes de juliol, la masura es masura de era, ço es lo mitx cortá curumullat y han de donar del millor que Deu los donará..."

I "... als 19 dies del mes de maig tots anys se fa festa notada del poble, de Sant Sebastiá ab completas la vigilia, profesó y missa solene doble... per suspita de peste. Y per la misericordia de Deu y intercessió del St. foren deslliurats... Será 10 sous..."

Façana de l'església de les Peces, edificada el 1880.

Joan Bossach (1689-1704)

Aquest rector estrenà el segon llibre de Desposoris; hi diu: "... Sent jo lo Doctor Joan Bossach Prevere y rector de dita parrochial iglesia... habent pres posesió... als set de juny de lo any mil sis cents buytanta nou... per provisió feta a mi... per lo Bisbe de Barcelona Don fray Benet Ignasi de Salazar." Aquest rector signa encara el 22/11/1704.

Fèlix Rei (1706-1710)

La primera anotació manuscrita d'aquest rector —que s'escrivia "Rey"— és del 15/12/1706 i la darrera del 4/5/1710.

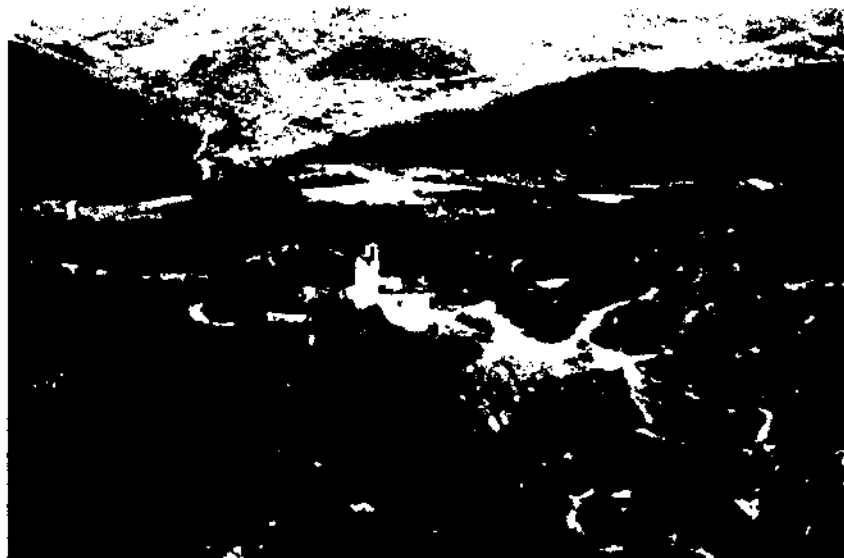
Pere Màrtir Gibert i Nin (1711-1747)

S'escrivia "Pere Martyr Gibert y Nin", signà el primer desposori el 26/2/1711 i el darrer el 17/8/1747. El seu nom apareix gravat en una finestra de l'església, a la paret que dóna al nord, a uns 4 metres d'alçada. Aquesta finestra, ara tapada, duu la següent inscripció a la llinda superior: "Gibert Nin Rector Any 1723". Deduïm, doncs, que ell engrandí el temple per aquell costat; més endavant —suposem que en acreïxer l'edifici per la banda del Sagrat— fou tapada aquesta obertura.

A la darrera pàgina del llibre de Testaments hi ha una anotació feta pel rector Joan Gros, que diu: "**Capella de S. Antoni.** La Iglesia de S. Antoni fou feta per los particulars de la Parroquia de Albiñana temps en que era rector lo Rnt. Pere Martir Giert (sic). Lo Retaula fou fet en lo any 1737, assent Regidor Felix Manyer, com consta de un recibo... de 7/1/1738, qual retaula fou fet per Joseph Masalva de Igualada..."

En aquell temps es comença el *Llibre de la Botiga de la Iglesia de St. Barthomeu de Albinyana*, promogut el 27/7/1736 pel bisbe "Felip de Aguado y Reguifo". Aquesta "botiga" deixava mestall als pagesos, i aquests el retornaven amb "las pujas, o aument", a mena d'interessos; aquest llibre perdurà més de 100 anys.

Inicia també el *Llibre de les Primícies*; el 1711, que s'allargarà fins al 1832.

Ermita de Sant Antoni, vista des del punt més elevat del terme. L'ermita de Sant Antoni, a l'esquerra, i la casa de l'ermità, a la dreta, es recolzen en l'antiquíssima torre arrodonida que, alhora, es dreça sobre una peanya rocosa.

Manuel Riu i Batlló (1748-1760)

Pel que sembla, aquest rector va iniciar una època en la qual s'estilava el llatí; així, sovint es posava "Emmanuel Riu et Batlló". El primer casament que celebrà fou l'1/8/1748 i el darrer el 18/5/1760.

Josep Garí i Baró (1760-1761)

La seva rectoria no va durar ni tres mesos: de l'11/10/1760 al 5/1/1761. Es posava "Josephus Gari et Baro".

Josep Verdaguer (1762-1766)

El rector "Josephus Verdaguer" comença el 19/5/1762 i acaba el 6/11/1766. Els drets d'enterrament eren encara els mateixos que cobrava mossèn Pere Robert feia gairebé cent anys.

Bernat Parera (1767)

Aquest sacerdot passà per Albinyana com un sospir. Celebra el seu primer casament el 2/7/1767 i l'últim el 19/8 del mateix any. S'escrivia "Bernardus Parera".

Domènec Mestral (1768-1770)

Al rector "Dominicus Mestral" el veiem des del 26/5/1768 al 20/5/1770. A la *Llibreta de notes històriques de la parròquia de St. Bartomeu d'Albinyana*, mossèn Jesús Manyé anota: "Campana petita" (del campanar). Inscripció: "Sant Bartomeu: Pregau per los de aquest poble del Binyana (sic). Me fecit Jaume Mestres, campané de Reus. Se feu esta campana acen Rector, Batlle, Regidors i Sindich lo Rt. Mt. Domingo Mestral, Rector; Joseph Totasaus, Joan Gestí, Cosma Santó, Baldiri Casellas, Joseph Casellas, en lo any 1769".

Aquest any "1769" apareix esculpit, amb una sanefa, en una pedra posada a la paret sud de l'església. Tot això ens fa pensar que en temps d'aquest rector l'església fou engrandida vers ponent sobre el terreny del fossar, bastí l'actual façana neoclàssica, canvià la porta d'entrada —la passà del sud a l'oest— i alçà el campanar.

Joan Nogués (1770-1786)

El reverend "Joannes Nogués" comença el 27/8/1770 i acaba el 28/2/1786. Aquest rector torna a portar el llibre d'Aniversaris; el que hem trobat abans fou iniciat el 1622 i s'acabà el 1688. Ara el llibre canvia de títol i es diu *Llibre de las Missas Fundadas y Bací de Animas*; aquesta revifalla obeeix a una Santa Visita feta el 13/5/1777.

Mossèn Nogués renova la qüestió de l'aigua per a regar l'hort de la rectoria, que hem vist iniciada en temps del rector Milà, fa més de 160 anys. Per carta de 26/3/1785 es queixa al Bisbat: "... se encuentran en dicha parroquia dos fuentes abundantes de donde todos riegan sus huertos en sus días y horas determinados, con la exclusión de solo el pobre Párroco, no obstante de tener la concesión del Señor de dicho lugar..."

Manuel Ullar (1786)

Troblem d'ell una única signatura, el 2/5/1786. Es posa "Emanuel Ullar".

Joan Mongé (1786-1798)

Firma "Joannes Monge", per primera vegada, en uns desposoris del 27/8/1786; la darrera és de 9/1/1798.

No hem trobat el document original, però per ser una al·lusió que surt posteriorment, consta que el 24/11/1789 l'abat de Sant Cugat concedí a aquest rector l'establiment de l'aigua de la font del Neix per a regar el polèmic hort.

Vicenç Gelpí (1798-1811)

La primera anotació —"Vincentius Gelpi"— al llibre de Desposoris és del 14/2/1798; ell comença el primer llibre de Baptismes i el primer llibre d'Òbits. Signa per darrera vegada el 2/10/1811 al llibre de Baptismes.

Amb aquest rector té lloc un aferriat ple que enfronta per una banda mossèn Gelpí, que té l'ajuda de l'abat de Sant Cugat, i per altra banda molta gent d'Albinyana. És conegut com a "plet de les aigües", i arrenca de les concessions abacials que hem anat trobant i que els regants no complien. S'inicià el 1802 i acabà pel 1807. La part eclesiàstica sostenia que les aigües de la Baronia depenien de l'abat; l'altra part, que eren del Reial Patrimoni, i que, a més, eren ja repartides des de temps immemorial. Sortiren guanyadors els regants.

La mort d'aquest capellà és anotada al llibre d'Òbits pel seu successor: "Die 8 de desembre de 1811 morí lo Rt. Vicens Gelpi... feu testament en poder de la Rectoria de la Abinyana (sic) als 15/11/1811 se li feren los oficios funerals disposá y fou enterrat en la Iglesia Parroquial devant lo Altar de Nostra Senyora del Remey com consta de la inscripció se llegeix sobre la sua sepultura... Joan Gros, rector..." Aquesta sepultura era, doncs, la que aparegué l'any 1940 en ser refet el paviment de l'església, i que era coberta per una llosa; pel damunt d'eilla es col·locà, com a tot el temple, l'actual enrajolat.

Jacint Prats (1811-1814)

La primera nota d'aquest sacerdot figura el 31/12/1811 i es posa "Hyacinthus Prats, Economus"; acaba el 21/10/1814.

Aquest rector comença —el 1813— el *Llibre de la Confraria de N^a S^a del Roser*. Hi diu: "se escriuran los que desitja guañar las moltas indulgencias estan concedidas a dits confreres, pagant annualment sis diners seguida la mort de cada un confrare se celebrara un Aniversari per sufragi de la sua Anima..." És interessant la llista dels confreres, que van posats per carrers i anotats pel cognom i pel renom de la casa. Aquest capellà pren una mesura econòmica: augmenta els drets d'enterrament, que no havien variat des de l'any 1668.

Joan Gros i Comasvestidas (1814-1824)

Troblem aquest senyor en diverses signatures des de l'octubre al desembre del 1811. Després vingué Jacint Prats, que ja hem comentat; i el 13/11/1814 retorna "Joannes Gros", que seguirà fins al 27/11/1824. Sabem que era natural de Sant Feliu Sasserra, del bisbat de Vic.

Aquest capellà posa fi a l'enutjosa qüestió de l'aigua, ja que per escriptura de maig del 1819, atorgada davant del notari del Vendrell Rafael Escofet, "Mª Anna Tort i Nin, vidua de Jaume Tort... ven i cedeix al Rt. Joan Gros... tot lo dret i facultat que a dita venedora li pertany de regar todas las tardes dels dimarts de cada semana de la aigua de la Font Comuna..." Al final d'una altra escriptura, de la mateixa data, hi ha un text signat pel rector el 19/5/1818, on diu: "Atés lo plet molt ruidos que lo Rt.

Vicens Gelpi mon antecessor sostingué contra la major part de los de Albiñana per lo dret de poder regar... he tingut a be lo comprar lo dret de regar tots los dimars de cada semana..."

Aquest sacerdot comença el primer llibre de Testaments el 8/11/1814, segons anota ell mateix. Fou també acabat per ell, perquè el darrer és del 21/7/1821.

Per Santa Visita d'agost del 1809 se li mana que formi nou llibre de Baptismes —pensem que l'anterior fou destruït potser per la guerra, així com el d'Òbits—; pregunta casa per casa, i l'any 1816 acaba la tasca.

Durant la seva estada es lliurà la guerra reialista. Al juny i juliol del 1823 estigué absent de la parròquia —tal com van fer molts altres capellans— per por que el matessin, i en una anotació feta el 15/12/1823 al llibre d'Òbits se'ns parla del "funeral general" celebrat a Albinyana "per tots los que han mort en la present guerra... y en especial per los que han mort en defensa de la Religió y del Rey..."

Joaquim Mata (1824-1833)

El veiem per primera vegada en un bateig el 18/12/1824, i gairebé al cap de nou anys celebra el darrer el 29/6/1833. És l'últim de llatinitzar el nom, que posava "Joachim Mata", en un costum que ha perdurat una centúria. La Confraria del Roser encara rutila, i així, del temps d'aquest rector, llegim que es recaptaven 6 lliures i 29 sous l'any 1825, 2 lliures i 19 sous el 1830 i 3 lliures i 8 sous el 1833.

Marià Planells i Cot (1833-1870)

El 28/7/1833 signa un bateig. Morí a Albinyana el 8/1/1870. Ha estat el rector de més durada (el segueixen Pere Màrtir Gibert i Pere Robert). Tracta de posar ordre al llibre de la Botiga, on els pagaments van molt endarrerits i els comptes són impossibles d'esbrinar. No ho aconsegueix, i en una visita pastoral del 1858 el renyen. Però els temps eren molt diferents de quan el servei de la Botiga s'establí, i durant l'estada d'aquest sacerdot l'Obra es reduí i acabà per desaparèixer.

Durant la primera guerra carlina, al llibre d'Òbits hi ha anotats morts d'Albinyana i de forasters. El 25/12/1838 un jove de 26 anys és afusellat a la masia del Quadrell pels liberals. El 12/4/1846 és mort Joan Benach, pels volts de Vallirana, en ser-li aplicada la "ley de fugas". Pel setembre del 1858 es va cometre el crim de l'avenc de l'Arià, que els avis encara explicaven; consta al llibre d'Òbits, el 4/9/1858.

En temps del rector Planells s'alçà la part superior del campanar, amb l'àngel. A la paret exterior —ens diu mossèn Manyé— hi havia una inscripció que deia: "Edificado en el año 1866 por el maestro Juan Rafols del Vendrell siendo Rector Don Mariano Planells"; quedà submergida per l'arrebossat del campanar l'any 1960.

Al llibre d'Òbits, el 9/1/1870, hi ha anotat l'enterrament d'aquest sacerdot, "... natural de Vilasá de Dal (sic), hijo de los consortes Pedro y Maria Cot. Falleció el día antes de muerte natural a la edad de 70 años... No consta de su testamento..."

Dins d'aquesta llarga regència consignem amb totes les reserves un nom que no hem trobat en cap paper ni en cap llibre, sinó gravat en metall: és **Gaspar Clusellas**. Apareix en lletres majúscules a la campana que hi ha a la torre ovalada de l'ermita de Sant Antoni: "Cura párroco Gaspar Clusellas. Me ha hecho Jaime Guitart en Igualada. Año 1865." A la part de baix hi ha una creu sobre un repeu; a l'altra banda, una Mare de Déu. Potser la campana fou donada per un capellà que duia aquest nom, o bé fou aprofitada d'un altre lloc.

Josep Mora i Piquer (primera estada: 1868-1869)

La primera referència és del 14/7/1868 i la darrera del 9/11/1869. Signa juntament amb ell el vicari **Joan Fontanilles**, que acompanyà ha els últims anys del rector Planells.

Quirze Tintoré i Roca (1870-1873)

Abans d'aquest, i després de Josep Mora, trobem alguna signatura escadussera d'un **Genís Raurell** com a "cura regente", "Pbro. Regente" i "Coadjutor". Ell anotà l'òbit del rector Planells i el trobarem més endavant amb més durada.

D'aquest Tintoré direm que signà per primera vegada un bateig el 27/1/1870 com a "Curo Ecónomo"; la darrera nota seva és el 4/5/1873. Es posava "Quirico Tintoré"; fou rector de l'Arboç del 1877 al 1880.

Genís Raurell i Comas (1873-1877)

En el llibre de Baptismes el veiem el 18/5/1873 per primera volta en aquesta nova etapa; l'última anotació és al llibre de Desposoris el 12/6/1877. Es firmava "Ginés Raurell". L'any 1874, en plena festa major de la Bisbal tingué un incident amb el rector d'aquella vila, ja que el d'Albinyana havia absolt un botiguer que el bisbalenc havia excomunicat.

Josep Mora i Piquer (segona estada: 1877-1888)

En aquesta segona època el llegim al llibre dels Desposoris el 4/8/1877, i per darrera vegada al d'Òbits el 28/3/1888. Morí el 21 d'abril d'aquest darrer any.

El 23/3/1886 signa un "Inventario de las alhajas, ropas y demás efectos" que hi ha a l'església; s'hi enregistren calzes, corones, custòdies, reliquiàries, creus i demás objectes de culte. La Confraria del Roser, que encara es mantenia, pren amb aquest rector una notable revifalla.

L'any 1880 es bastí l'església del barri de les Peces, que rebrà eclesiàsticament el nom de "Capella" o, tot sencer, "Capilla del Sagrado Corazón de Jesús".

Encarregats i vicaris (1888)

A la mort de mossèn Mora trobem un grapat de sacerdots en un reduït nombre de mesos. Pel llibre d'Òbits, del 2 al 17/4/1888 signa **Rafael Casals** del 21 al 29, **Pere Mora**; pel maig, **Maties Buil**, que es posa "encargado"; torna Rafael Casals de l'11/5/ al 16/7; a finals d'aquest mes trobem **Narcís Barbany**; a 5/8 comença **Rosend Sabat**, que es diu "cura ecónomo", fins al 20/12; i a finals d'any torna Narcís Barbany. Barrejat amb aquests noms hem vist el de **Joan Rovira**, vicari, que sortirà

més endavant. Des d'aquest any a Albinyana hi haurà rector i vicari, per poder, així, atendre còmodament el servei religiós de les Peces.

Narcís Barbany i Roca (1888-1897)

S'instal·la definitivament a Albinyana el 20/12/1888; el darrer apuntament és del 13/3/1897. De vegades signa amb ell el vicari **Joan Rovira**, i més endavant **Rafael Morató**. En aquella època hi hagué la invasió de la fil·loxera i el moviment rabassaire, que al Penedès tingué força importància.

Aquest capellà féu construir el pont que comunica la rectoria amb l'església, pel campanar. Tingué qüestions amb el mestre, Ramon Constantí, a qui acusava d'anarquista.

Pere Bonastre i Almirall (1897)

La seva gestió fou breu. Fa la primera anotació el 28/3/1897 i la darrera el 30/11 del mateix any. Havia nascut a Masquefa el 8/3/1866. El 1898 passà a ser rector de Llinàs, a l'arxiprestrat de Granollers. El 7/8/1936 fou detingut a ca l'Escloper, de Sant Antoni de Vilamajor, i assassinat el mateix dia a la carretera de Lliçà de Munt. Les seves restes foren sepultades a Lliçà de Vall i traslladades a Llinàs el 2/3/1940.

Lluís Marich i Soler (1898-1906)

El 8/1/1898 signa com a "párroco" una defunció; la darrera anotació la fa el 15/8/1906. Abans era veí de Castellar. D'aquest període consta l'existència de dos vicaris, l'un, **Martí Dalmases**, apareix a finals de segle —a l'arxiu municipal, a "Expedientes posesorios", signa un document al novembre del 1897—; i l'altre, **Antoni Juliana**, a començament del segle XX.

Aquest rector aconseguí l'ampliació del cementiri comprant per 140 pessetes a Maria Ferré i Nin un tros de terra, per escriptura de 24/6/1898, davant del notari del Vendrell Josep Calbó y Calbó.

Don Juan Cuatrecasas y Lopez Alcazar, Don Juan de Dios, Calificador de Causas en el Seminario Conciliar y Secretario de Cámara del Santo Oficio, Don D. Pedro Martínez de San Martín, por la gracia de Dios y de la Santa Sede Apostólica Obispo de Tortosa, del Consejo de S. M., Prebado Dignatario de S. P. y Obispo Auxiliar al Solio Pontificio, Obis.

Carta: que S. E. Obispo mi Sr. con fecha anterior del corriente concedió cuarenta días de Indulgencia a todos los fieles que resacasen una Salve delante de la imagen del Sta. Dñe de los Dolores que para el uso de la parroquia de Albinyana de este Obispado ha presentado su Curia el Sr. D. Mariano Planells, segund a Dios por la exaltacion de la Ff. y concordia entre los Principes Cristianos, extirpacion de las heregias y demas fenes perjudiciales de la Iglesia, sin men de la Buena de la Ff. conseruada.

Y para que corrie donde conuenga a peticion del interesado doy la presente firmada de mano y sellada, para el Efecto de su uso de S. E. Obispo, con Placet a los diez y seis dias del mes de Mayo de mil ochocientos cuarenta y uno.

Don Juan Cuatrecasas y Lopez Alcazar
 Don Pedro Martínez de San Martín

A instàncies del rector Marià Planells són concedits 40 dies d'indulgència als qui resin un Salve a la Mare de Déu dels Dolors de l'església d'Albinyana, pregant per l'exaltació de la santa fe, pau i concòrdia entre els prínceps cristians i extirpació de les heretgies. És al març de 1841; l'any abans havia acabat la primera guerra carlina.

Pensem que aquest capellà va fer carrera, perquè a *El Correo Catalán* de 3/9/1911, al capítol de "Religiosas", llegim: "Hoy predicará en la Santa Católica Basílica del Rdo. Licenciado Don Luis Marich".

Martí Camprodon i Vilavellit (1906-1915)

Nasqué a Gurb (Vic) el 25/7/1873. Comença el 3/11/1906 i acaba el 9/1/1915. El 22/1/1908 estrena l'actual llibre de Desposoris. Durant la seva rectoria trobem de vegades la signatura de **Joaquim Canals** (1907) i la de **Josep Serra**, que seguí fins a l'any 1918.

El 31/12/1911 hi ha la darrera anotació al llibre de la Confraria del Roser i l'estat de comptes —32'68 pessetes a favor de la Confraria—.

Copiem tres curioses defuncions: el 22/9/1912, "un niño llamado D. Antonio Riambau Colet, de 15 meses... falleció... de desgracia, por haberse caído en un cubo de vino" (deixant de banda el fet de tractar de "don" un nen, pensem que el "cubo" era un cup i no una galleda); el 24/3/1913, Jaume Saperes i Figueres "falleció de un relámpago"; i el 25/7/1914, Joan Jané i Rossell va morir "por haberse bebido una bebida mala".

L'estiu del 1911 hi ha una epidèmia de còlera a la comarca; al llibre d'Òbits hi ha anotats sis morts, i tots ells figuren com "de muerte natural". També el 1911 es produí l'aiguat dit de sant Miquel, que tingué lloc el dia del Sant.

En temps d'aquest rector, i per la Conversió de sant Pau (25 de gener) de l'any 1913 es va beneir el cementiri de les Peces, construït en terreny donat per Antoni Manyer, de ca l'Arià.

El 1916 aquest rector passà a la parròquia de Santa Maria de Gràcia, de Barcelona. Detingut a aquella ciutat el 23/7/1936, fou mort a l'Arrabassada el 27 del mateix mes.

Francesc Tolrà (1915-1916)

Llegim la seva primera anotació el 16/1/1915 al llibre de Desposoris, i ho fa juntament amb **Josep Serra**, que hem trobat en temps del seu antecessor. La darrera signatura és de 16/6 de l'any següent.

Ramon Cortés i Clavé (1916-1919)

Prengué possessió del càrrec el 9/7/1916; l'última anotació la fa al llibre de Casaments el 26/4/1919. Al seu costat figura de vegades **Josep Serra** i, des de l'abril del 1919, **Joaquim Reig**.

En prendre possessió de l'església d'Albinyana, aquest capellà va repartir una estampa-recordatori, amb un dibuix, a l'anvers, que reproduïx edificis d'Albinyana, de les Peces, i inclús s'hi veu l'ermita de sant Antoni; i al darrera la figura de sant Bartomeu.

Joaquim Reig (1919-1920)

Com que signava ja en temps del rector Cortés, deduïm que la seva regència començà a la sortida d'aquest. L'anem seguint fins al 15/1/1920.

Josep Rovira (1920-1921)

El rector Reig és substituït gairebé l'endemà pel capellà epigrafiat. Signa un òbit el 9/1/1920 i, al final, un desposori el 12/11/1921. En algun moment veiem, com a vicari, **Josep Esteve i Massana**. Se'ns ha dit que mossèn Rovira fou traslladat a Salomó.

Pere Sala i Cabra (1922-1936)

Nasqué a Pallejà el 20/11/1881. El 20/2/1922 llegim el seu nom en l'anotació d'un òbit.

Arranjà la rectoria amb diners obtinguts de la venda d'una casa del carrer de Montserrat, núm. 5.

Per certificat de 19/5/1924, el Bisbat procedeix a l'erecció canònica de la "Tenencia parroquial del Sagrado Corazón de Jesús de Las Pessas - Albiñana"; pels serveis ministerials s'habilitava la capella pública que hi havia; es donaven els límits de la "Tenencia" i era nomenat "Cura Teniente" de la nova parròquia **Flavià Olivé i Rabinat**, que l'any 1922, al llibre de Desposoris, hem vist al costat del rector. Des d'ara les Peces tindrà llibres parroquials propis.

El 8/12/1930, dia de la Puríssima, s'inaugura el nou local —l'actual— de la "Societat Recreativa Unió Albinyanenca". El 14/5/1934 veiem, en un casament, la signatura de **Lluís Malaret**, i també el 1936.

En esclatar la guerra el 18/7/1936, el rector Sala s'amaga en una casa veïna; un grup de forasters descobreix l'amagatall la nit del dia 22 i en un retomb de la carretera —el revolt d'en Mundet—, en sortir del poble, el maten; ara hi ha una pedra que ho recorda; és enterrat al nínxol núm. 26 del cementiri, on una làpida fa al·lusió a la seva mort.

Flàvia Olivé i Rabinat (1924-1927)

Era fill de cal Perot, al carrer Nou, núm. 17, de Verdú, on nasqué el 27/11/1888. Abans de venir a Albinyana fou vicari de Santa Maria del Mar, de Barcelona, aproximadament entre el 1917 i el 1920. Aquest capellà, que el 1922 trobem ja a Albinyana, passà a les Peces pel maig del 1924.

Pel juliol d'aquell any són portades a aquell nucli les relíquies de sant Bartomeu i de la Veracreu, i se celebra una gran festa cívica i religiosa; i el 13 de desembre del mateix any s'inauguren les noves escoles de les Peces, "construïdes amb les pròpies despeses dels conveïns".

La revista satírica—i anticlerical— *La Campana de Gràcia* parla d'ell en cinc o sis ocasions l'any 1925. La seva estada no s'allarga massa: el 17/4/1927 signa per darrera vegada. Sabem que, posteriorment, fou capellà als Josepets, de Barcelona.

Fou detingut a aquella ciutat, al carrer de Castillejos, a la casa on s'havia refugiat, el 15/9/1936 i, després de ser empresonat al xalet del passeig de Sant Joan - Provença, fou assassinat a Montcada el 17/12 d'aquell any.

Altres tinents de les Peces (1927-1936)

Els últims mesos, mossèn Flavià alterna amb **Joaquim Vila**, a qui trobem ja el 14/8/1926 i arriba al 7/6/1928.

A aquest succeeix **Magi Pañellas** —nascut a Vilafranca el 8/11/1899—, del 5/8/1928 al 1/9/1928. Fou adscrit a Santa Maria de Vilafranca el 1929. El 3/8/1936 va ser detingut a casa seva, després d'haver-se amagat per les muntanyes del nord del Penedès, i assassinat l'endemà.

Troblem després un altre "Teniente", mossèn **Gabriel Roca i Tudó**, del 16/11/1929 fins al 26/4/1931.

Passa gairebé un any, i el 7/2/1932 veiem **Alexandre Gallemí**; signa per darrera vegada el 3/12/1933.

Un **Josep Bosch** apareix el 23/8/1934, per a fondre's l'1/9/1935.

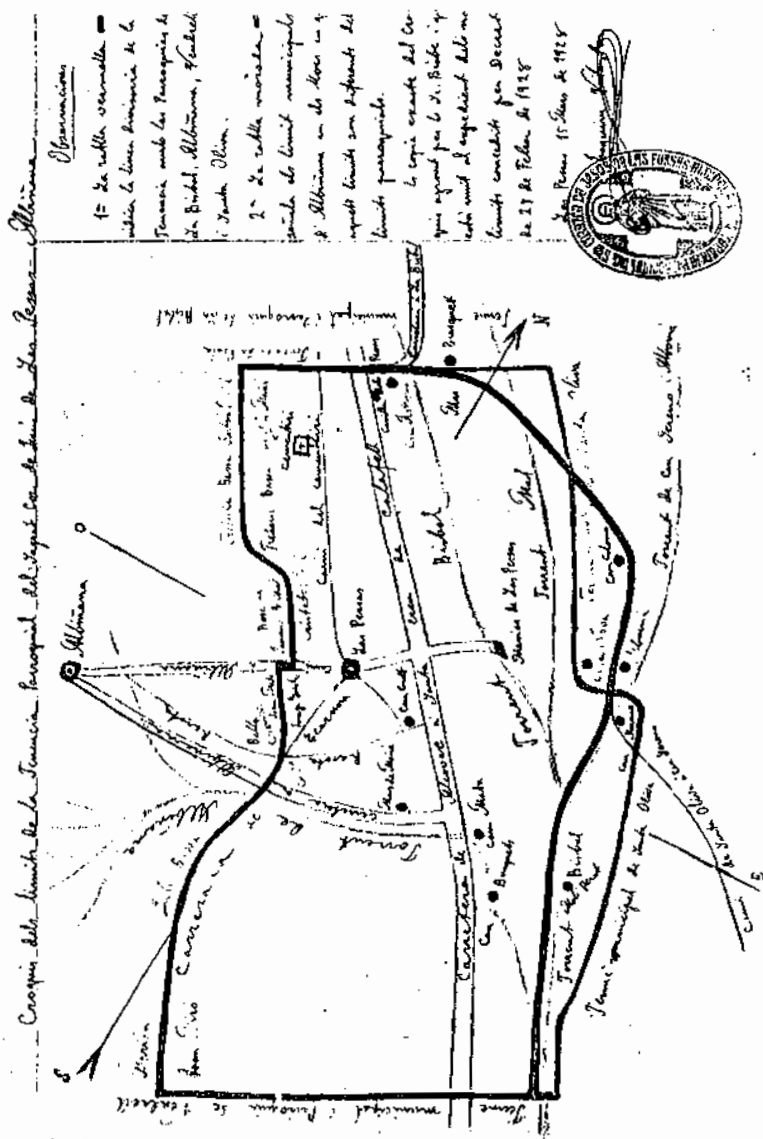
I acaba la sèrie de preveres de les Peces amb **Melcior Pelegri i Palou**, a qui trobem per primera vegada el 10/1/1936. En esclatar la guerra, fugí en direcció a Bonastre, topa amb una persona —que és el nou batlle d'Albinyana, August Saperes—, es coneixen, i el batlle li dona menjar i, entre altres persones, aconsegueixen de fer-lo arribar a Barcelona, on restà amagat durant tota la guerra. Nasqué a Barcelona el 7 de maig de 1896. Ordenat prevere el 1919, fou rector, entre altres llocs, de Sant Pere de Riudebitlles i de Vallformosa, al Penedès. En acabar la guerra fou nomenat capellà adscrit dels Pares Carmelites Descalços. Morí el 6 de gener de 1992, als 96 anys.

Les Peces no tindrà cap altre sacerdot propi; apaivagades velles rivalitats, serà el rector d'Albinyana qui regirà les dues esglésies.

Lluís Malaret (1939-1943)

Ha acabat la guerra civil. Els llibres de la Rectoria són continuats pel rector de l'epígraf, a qui hem trobat ja l'any 1934; en el de Bateigs de les Peces signa el 15/2/1939 com a "Encargado de esta Tenencia", i per darrera vegada surt el 25/12/1943. Direm, com a curiositat, que en alguna anotació de l'any 1939 posa "Año de la Victoria", tal com s'estilava oficialment.

L'església d'Albinyana, encesa pel juliol del 1936, és refeta durant la regència d'aquest capellà; se celebra també una gran festa a l'ermita de sant Antoni.

Joaquim Vidal, prevere de l'església de les Peces, dibuixà el 1928 aquest croquis, "Tenencia Parroquial del Sagrado Corazón de Jesús".

Llorenç Boloix i Badosa (1944-1956)

Nasqué a Sant Vicenç dels Horts el 19/1/1905. Apareix a Albinyana per primer cop el 29/1/1944 com a "Cura Ecónomo de Albiñana, Encargado de Las Pessas". Fou rector des del 1948, i deixà el poble el 2/8/1956. Havia estat vicari de la Bisbal, de la Sagrada Família de Terrassa, de Mollet, de l'Esperit Sant i de Corpus Christi. Durant la guerra s'estigué a Tours (França).

Tingué visita pastoral pel bisbe de Barcelona Gregorio Mondrego Casaus el 5/11/1945 i el 24/6/1953. Amb data de 3/10/1945 va fer inventari dels béns mobles i immobles de la Parròquia; el 31/10 del mateix any fa una llista dels llibres que es guarden a l'arxiu del despatx parroquial, i també inventaria els béns de l'església de les Peces.

El 1958 passà a rector de Gualba, on morí i fou enterrat el 26 d'abril del 1978.

Pere Caldés (1956-1959)

Al llibre d'Inventaris ens dona el 17/5/1958 com a data exacta de la presa de possessió i la categoria amb què ho fa: "Al hacerme cargo de esta Parroquia... y de su Tenencia del Sagrado Corazón, en 15/10/1956, con el título de Encargado, siendo Párroco de la Bisbal del Panadés..." Trobem encara la seva signatura en un casament del 4/7/1959.

Durant la seva vinculació a Albinyana, la parròquia —i tot l'arxiprestat del Vendrell— passà a dependre de Tarragona; ho fa constar el propi mossèn el 3/10/1957 al llibre de Desposoris: "Decreto: En virtud del Decreto de la Sagrada Congregación Consistorial de fecha 6/6/1957, puesta en vigor el 1/10 del mismo año por Decreto de la Exma. Nunciatura Apostólica, fecha 25/9, esta parroquia ha dejado de pertenecer a la Diócesis de Barcelona y ha pasado a formar parte de la Archidiócesis de Tarragona. Lo que hago constar en virtud de mandato del Exmo. y Rmo. Sr. Cardenal Dr. D. Benjamín de Arriba y Castro, Arzobispo de Tarragona, del día 1/10/1957." L'arquebisbe ve a Albinyana a fer la visita pastoral el 19/5/1958.

Jesús Manyé i Montserrat (1959-1962)

A la "Llibreta de Notes Històriques" que va iniciar el rector de l'epígraf, se'ns diu: "Desde 1957 pertany a la Arxidiòcesi de Tarragona.

Durant aquest temps fins l'any 1959 està el poble sense capellà. Venen cada diumenge capellans diferents: mossèn **Muntalà**, **Babot**, **Gil**, **Torremadé**. El 6 d'agost mossèn Jesús Mañé és anomenat Ecònom; pren possessió el dia 21." Veiem encara la seva signatura el 2/1/1962.

Durant la seva rectoria fou adobat al campanar —ja havien caigut algunes pedres de les finestres i també rajoles de la volta— per dins i per fora; les obres començaren el 3/10/1960 i s'acabaren per l'abril del 1961. El pressupost ascendí a 82.815 pessetes, i el Bisbat en pagà 75.000. D'altra banda, cancel·là un préstec de quan s'arreglà l'altar major i millorà la rectoria.

Havia nascut a Llorenç, a la casa dita can Tanetes. Va ser capellà del Vendrell al juliol del 1956, passà a Albinyana a l'agost del 1959, a Bonastre al gener del 1962 i a Sant Pere de Ribes —on s'està al moment de confegir aquest treball— al setembre del 1969.

Concordi Bonet i Rosselló (1962-1985)

Fill de Guimerà, a la comarca de la Segarra, on nasqué l'1/6/1926 (el mateix dia que va néixer l'actriu Marilyn Monroe), a la casa dita cal Moliner. Fou rector de Sarraí, Rocafort de Queralt i l'Espluga Calva, prengué possessió de la parròquia d'Albinyana el 19/1/1962.

La fundació de la Cooperativa Agrícola es decidí als pocs anys de l'arribada d'aquest rector i amb la seva participació; es construí en terrenys que abans foren del mas Albinyaneta; les obres s'iniciaren el segon semestre del 1968 i a l'estiu següent era inaugurat solemnement el local.

L'antic terreny conegut per les Basses fou convertit a la tardor del 1972 en una mena de parc zoològic davant els ulls astorats dels albinyanencs. El brogit de les feres ressonà altra vegada, després de mil·lenis, i arribà a la cova de Vallmajor, on roman encara l'esperit dels seus pobladors prehistòrics.

Aquest rector desenvolupà una eficaç i silenciosa tasca de caire social, i va ajudar moltes persones perquè obtinguessin drets i avantatges pecuniaris i d'assistència mèdica. Durant la seva estada se celebrà el centenari de l'església de les Peces.

S'acomiajà del poble el darrer diumenge de juliol del 1985, en una emotiva cerimònia. L'escriptor Joan Perucho recità, al peu de l'altar, un poètic text al·lusiú a l'acte. Passà a regir la parròquia de Roda de Berà, on roman actualment.

Jordi Mestre i Jofré (1985-1987)

Nascut a Puigpelat, cantà missa el 20/6/1954 al Col·legi del Cor de Maria, a Gràcia (Barcelona). El 1955 passa a l'Àfrica, a les que eren llavors províncies espanyoles de Río Muni i Fernando Poo. Exercí en missions claretianes a Santa Isabel i altres indrets, on els religiosos donaven una mena de formació professional als nadius. L'any 1965 retorna a la Península i regeix diverses esglésies de la província d'Albacete (Alcaraz, Elche de la Sierra, etc.). El 1975, i fins al 1981, és rector de Riba-roja, i en aquesta darrera data passa a la Poble de Montornès.

Va a Albinyana el 1985, i al cap de pocs mesos canvia els bancs del temple per uns procedents de la parròquia de Sant Josep de Calasanç, de Barcelona.

Passà a Llorenç del Penedès pel novembre del 1987.

Jordi Figueras i Jové (1987-)

Nasqué el 1958, a la casa dita can Rius, d'Alcover, poble on cantà missa. Fou rector de Bonastre, d'on passà a regentar Albinyana l'11/11/1987, amb el nomenament, però, de vicari del Vendrell. L'estiu del 1989 fa reformes a l'església de les Peces, entre elles el canvi de l'antic Sagrat Cor per un de nou procedent de les Concepcionistes de Mataró.

Escriu l'obra de caire religiós "Pàgines de Passió", que s'estrena a l'església d'Albinyana per Setmana Santa del 1990, interpretada per jovent del poble i que assoleix un gran èxit.

També el 1990 és baixat el vell àngel que dominava el campanar del poble i que estava molt maimès, per tal de posar-n'hi un de nou.